

Referat

Länsrätten i Skåne läns dom i mål 5538-09 avseende överprövning enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Länsrätten har funnit att ett krav i förfrågningsunderlaget om att vårdgivare ska teckna kollektivavtal står i strid med de grundläggande principer som ska iakttas enligt 1 kap. 2 § LOV. Vidare fann länsrätten att även leverantörer som ännu inte ansökt om att få delta i valfrihetssystemet har rätt att föra talan om överprövning i domstol.

Region Skåne har publicerat ett förfrågningsunderlag benämnt "Förutsättningar för Ackreditering och Avtal för Vårdenhet i Hälsoval Skåne gällande år 2009" I punkten 8.24 i förfrågningsunderlaget angavs att "Vårdgivaren har en skyldighet att för anställda vid vårdenheten teckna kollektivavtal med berörda personalorganisationer".

Club Vitalab AB (Vitalab) ansökte om överprövning och yrkade att villkoren för deltagande i Hälsoval Skåne skulle göras om på så sätt att kravet på vårdgivare att teckna kollektivavtal för anställda skulle utgå.

Förutom frågan om kollektivavtal aktualiserades frågan om Vitalab, som inte ansökt om att få delta i valfrihetssystemet, hade talerätt i målet.

Länsrätten fann att Vitalab hade rätt att begära överprövning och motiverade detta enligt i huvudsak följande. Det finns situationer då en leverantör som inte ansökt om att få delta i valfrihetssystemet kan ha anledning att ansöka om överprövning. Detta framgår tydligt av ordalydelsen i 10 kap. 1 § LOV, där ordet "leverantör" används i stället för "sökande" som benämning på den som är taleberättigad. Denna tolkning har även stöd i lagens förarbeten (se prop. 2008/09:29 s. 88).

Vad gällde frågan om krav på kollektivavtal anförde Vitalab bl.a. att de grundläggande principerna, som 1 kap. 2 § LOV hänvisar till, uttolkats av EG-domstolen i målet C-346/06, Rüffert. EG-domstolen fann där att villkor om

kollektivavtal eller motsvarande krav inte är förenliga med principerna om icke-diskriminering, likabehandling och proportionalitet.

Region Skåne anförde bl.a. att punkt 8.24 i förfrågningsunderlaget avsåg information om lagen om medbestämmande i arbetslivet och inte syftade till att ställa krav som står i strid med EG-domstolens avgörande C-346/06.

Länsrätten konstaterade att den i målet aktuella punkten 8.24 enligt sin ordalydelse inte gärna kunde uppfattas på annat sätt än att den syftar till något som den sökande måste uppfylla för att få delta i valfrihetssystemet. Länsrätten hänvisade i sin bedömning till ovan nämnda förarbeten, s. 77 f, där det uttalas att krav eller villkor om kollektivavtal inte är möjligt vid inrättande av valfrihetssystem. Länsrätten fann mot denna bakgrund att det av Region Skåne ställda kravet stod i strid med bestämmelserna om likvärdig behandling och icke-diskriminering i 1 kap. 2 § LOV.

Slutligen prövade länsrätten frågan om Vitalab hade lidit eller kunde komma att lida skada. Länsrätten konstaterade att det i LOV inte ställs krav på att en leverantör även måste vara sökande för att kunna anses lida skada. Länsrätten fann att kravet på kollektivavtal för Vitalab måste framstå som ett sådant hinder som omöjliggör eller i vart fall försvårar för bolaget att ansöka om deltagande i valfrihetssystemet "Hälsoval Skåne". Vitalab ansågs därför av rätten ha lidit skada i lagens mening.

I sitt domslut angav länsrätten att Region Skåne skulle vidta rättelse innebärande att punkten 8.24 i förfrågningsunderlaget ska utgå eller ändras så att den inte återspeglar ett otillåtet krav.

Konkurrensverkets kommentar: Denna dom har ännu inte vunnit laga kraft. Eftersom det är ett avgörande från första instans saknar den också prejudikatvärde. Den är dock av intresse, bl.a. av det skälet att ett förfrågningsunderlag enligt LOV för första gången har prövats av domstol. Om målet prövas i högre instans återkommer Konkurrensverket med ytterligare referat.